

Referanser:

Arkivsak: 21/00751-1

Ressursbanken – videre arbeid og spørsmål om retningslinjer

Sammendrag

Kirkerådet ba i møtet i januar 2020 om en sak om retningslinjer for nettstedet ressursbanken.no. Denne saken gir en oversikt over Ressursbankens tilblivelse og historie, hvordan redaktørjobben utøves og videre utvikling av Ressursbanken som en mulig plattform for internkommunikasjon. Saken foreslår også overordnede retningslinjer.

Forslag til vedtak

Ressursbanken skal inneholde en bredde av ressurser som er faglig og teologisk kvalitetssikret. Det skal framgå tydelig hvem som har laget de ulike ressursene. Ansatte i Den norske kirkes menigheter vurderer hvilke ressurser som skal anvendes i menighetenes arbeid.

Saksorientering

Bakgrunn

Rundt årsskiftet 2020-2021 ble det debatt knyttet til at heftet «Skeiv sexhåndbok» fra Skeiv Ungdom lå på ressursbanken.no. Debatten ble tatt opp på Kirkerådets januarmøte, og Kirkerådet ba om en sak om retningslinjer for Ressursbanken i løpet av 2021. Saken ble utsatt i påvente av videreutvikling av det tekniske og innholdsmessige knyttet til nettstedet.

Opprettelse av Ressursbanken

Forløperen til dagen ressursbank er forsøks- og utviklingsfasen til trosopplæringsreformen (2003-2008). Et uttalt mål med reformen var at lokalt utviklingsarbeid og erfaringer skulle danne grunnlaget for videreutvikling av reformen. Derfor var menighetene som fikk midler i forsøksfasen, forpliktet til årlig nettbasert rapportering og deling av erfaringer og ideer. Disse var tilgjengelig på en felles rapporteringsnettside. Etter hvert ble det så mange rapporter at nettsiden ikke lenger fungerte formålstjenlig til erfaringsdeling, og behovet for å etablere en idebank for trosopplæringsarbeidet i Den norske kirke oppstod. I 2007 ble erfaringsbasen «Ressursbanken» etablert på nettsiden størstavalt.no. Målet var å gjøre det omfattende forsøks- og utviklingsarbeidet som foregikk i prosjektmenighetene tilgjengelig for alle. Man ønsket deling av både metodikk og innhold. Målgruppen var primært ansatte og frivillige som jobbet med reformen, men også ansatte og frivillige fra alle menigheter og kristne organisasjoner. I 2012 ble det som likner mest på dagens ressursbank etablert for å få en mer hensiktsmessig base for deling av ressurser. Innholdet i Ressursbanken ble sortert etter «Trosopplærings innhold»¹. Før lanseringen ble Ressursbanken fylt med det beste fra den tidligere idebanken. I denne perioden var flertallet av ressursene laget av medarbeidere i menighetene, ansatte i Kirkerådets sekretariat og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene. I tillegg begynte en strategisk innsats med innhenting av ressurser for å dekke innhold i henhold til temaer Plan for trosopplæring. I hele denne perioden har utviklingen og oppdateringen av Ressursbanken ligget hos seksjon for barn, unge og trosopplæring, tidligere kjent som «trosopplæringssekretariatet».

Dagens ressursbank

I dag er Ressursbanken etablert som en nettside først og fremst for ansatte og frivillige i Den norske kirke. Fra 01.02.20 til 01.02.2021 var det 207 000 sidevisninger på ressursbanken.no. Ressursbanken inneholder 460 ressurser², hvorav cirka 420 er på trosopplæring. I de ulike ressursene ligger det også ca 2980 lenker til eksterne sider hos organisasjoner og andre instanser enn Den norske kirke. Ressursene er sortert etter målgruppens alder, tema og metodikk. De inneholder alt fra opplegg fra menigheter, innhold til nasjonale breddetiltak i trosopplæringen, opplegg fra kristne organisasjoner, resultater fra utviklingsprosjektet innen trosopplæring, kommunikasjonsmaterieill, bilder og illustrasjoner, fagstoff relatert til kristent barne- og ungdomsarbeid og innspilte kirkefaglige webinarer. Det ligger også en del relevant faglitteratur på trosopplæringsfeltet i Ressursbanken - enten fordi den aktuelle boka er skrevet i prosjekter som har fått tilskudd fra Kirkerådet eller fordi den har blitt vurdert som særlig relevant for menighetene.

Vekten på trosopplæring gjenspeiles i en brukerundersøkelse om Ressursbanken som ble gjennomført i 2019. Undersøkelsen hadde 84 besvarelser. Den gir et

¹ s. 16-17 i Plan for trosopplæring. https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/planer-visjonsdokument-og-strategier/plan_trosopplaering_bokmaal.pdf

² per 10.02.21

øyeblikksbilde av brukernes opplevelse, samtidig som tallene ikke nødvendigvis er representative for alle brukerne. Av de som svarte på undersøkelsen var 71,6 % kateket, trosopplæringsansatt eller menighetspedagog. 40,2 % svarte at de bruker Ressursbanken 1-2 ganger i måneden og 20,7 % omtrent én gang uka. 65,4 % av respondentene svarte 4 eller 5 (på en skala fra 1-5) på hvor fornøyd de var med innholdet i Ressursbanken. 98 % var ansatt i Den norske kirke, 2 % var ansatt et annet sted og 0 % svarte at de var frivillige. Det er grunn til å tro at bruken av Ressursbanken har økt i 2020 og 2021, ut fra behov for å legge opp aktiviteter på nye måter.

I 2020 ble det besluttet å samle enda flere typer ressurser i Ressursbanken, i første omgang kirke-skole, diakoni, kommunikasjon og gudstjenesteliv. I tillegg blir opptak fra Kirkerådets webinarserie samlet i Ressursbanken. Koronaperioden har tydeliggjort behovet for en felles kanal for internkommunikasjon i Den norske kirke, som skal være lett tilgjengelig for alle ansatte og frivillige. En videreutvikling av ressursbanken i denne retningen vil gjøre det mulig å rendyrke kirken.no som en side rettet mot Den norske kirkes medlemmer og andre interesserte. Arbeidet med dette startet i 2021. Et forprosjekt som ble levert i desember foreslår at videreutviklingen av Ressursbanken og kirkens intranett Kirkebakken bør ses i sammenheng. Målet er at alt innhold som kan ligge åpent og tilgjengelig for både ansatte, frivillige og folkevalgte, som for eksempel tekniske og faglige ressurser, aktualitetsstoff, bildebank og høringsuttalelser samles i en ny versjon av Ressursbanken. Dette innebærer en teknisk og grafisk oppdatering for å sikre et brukervennlig og oversiktlig verktøy. Arbeidet med hvordan dette løses, er i gang fra januar 2022.

Redaktøransvaret

Redaktørarbeidet og det tekniske ansvaret for ressursbanken.no har siden etableringen ligget hos rådgivere i seksjon for barn, unge og trosopplæring, med kommunikasjonsdirektør som ansvarlig redaktør. Fra og med januar 2021 har også andre seksjoner i avdeling for kirkefag og økumenikk en fagredaktør med ansvar for ressursene på sine felt.

Redaktøransvaret har fram til januar 2021 vært følgende:

- Sørge for at Ressursbanken er en nyttig nettside for ansatte og frivillige i menigheter samt andre interesserte.
- Sørge for god brukervennlighet.
- Oppdatere og legge ut innhold kontinuerlig slik at det er relevante og nye ressurser på forsiden med tanke på breddetiltak i trosopplæringen, kirkeåret etc.
- Fjerne utdaterte ressurser, endre lenker, tekster, beskrivelser etc.
- Innhente ressurser fra menigheter og organisasjoner i henhold til Plan for trosopplæring og Den norske kirkes satsninger og visjoner.
- Innhente ressurser fra ikke-kirkelige aktører, for eksempel hvis det er vanskelig å finne ressurser på tema fra kirkelige aktører eller det er et felt Den norske kirke trenger kompetanse på. Eksempler på organisasjoner er Landsrådet for Norges

barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), Frivillighet Norge, Rådgivning om spiseforstyrrelser (ROS) og Skeiv ungdom.

- Ved behov initiere ressursutvikling eller innholdsproduksjon
 - i samarbeid med rådgivere i Kirkerådet og/eller bispedømme og/eller menighetsansatte
 - i samarbeid med organisasjoner
 - gjennom arbeidsgrupper nedsatt av Kirkerådet
 - gjennom utviklingsmidler for trosopplæring. Når det gjelder ressurser utviklet i forbindelse med utviklingsprosjekter på trosopplæringsfeltet, støttet av Kirkerådet, har vurderingen vært å legge ut alle disse, og at prosjektet selv står for innholdet i ressursen.
 - gjennom frikjøp av eksterne til større prosjekter, som for eksempel relanseringen av breddetiltaket «Kode B».
- Svare på henvendelser fra menigheter og andre (1-2 per dag)
- Dele aktuelle ressurser via relevante Facebookgrupper og nyhetsbrevet for Den norske kirke

En viktig del av redaktøransvaret handler om å gjøre faglige vurderinger av hva som skal legges ut og sørge for kvalitetssikring av innholdet. Aktuelle spørsmål er:

- Er pedagogikken og teologien i henhold til Plan for trosopplæring og Den norske kirkes syn og grunnlagstenkning?
- Fyller ressursen behov blant ansatte og frivillige i Den norske kirke?
- Kan ressursen være nyttig for flere?
- Er rettigheter avklart?

Redaktør er i kontakt med innsender for å få flere detaljer og avklare eventuelle uklarheter, eller for samtale om innhold. Ved behov involveres andre ansatte i avdeling for kirkefag og økumenikk eller resten av Kirkerådets sekretariat for vurdering av innsendte ressurser.

Vurdering av innhold i Ressursbanken

Også en ny og oppdatert versjon av Ressursbanken skal inneholde en bredde av ressurser som er faglig og teologisk kvalitetssikret. Dette innebærer en helhetlig faglig og teologisk vurdering av hva som skal ligge i Ressursbanken, slik medarbeidere i Den norske kirke knyttet til mange andre arenaer gjør helhetlige vurderinger av hvem man kan samarbeide med og hva man kan videreformidle. Vurderinger skjer alltid under ledelse i Kirkerådets sekretariat, som innebærer at ledere og direktør kan endre vurderinger som medarbeidere har gjort.

Ressurser kan tas inn i Ressursbanken utfra en helhetlig vurdering av nytten for ansatte og frivillige i lokalkirken, selv om det kan være elementer i disse som ikke er i full overenstemmelse med Den norske kirkes teologi. Ressurser fra Kirkenes Verdensråd, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Norges Kristne Råd eller Skeiv ungdom kan være eksempler på dette. Likeledes kan ressurser utarbeidet av faglige aktører om frivillighet, selvmordsforebygging, spiseforstyrrelser og

rusforebygging være verdt å ha i Ressursbanken selv om de ikke tematiserer sammenheng mellom feltet og kristen tro.

Til grunn for mangfoldet av ressurser ligger at Ressursbanken er for ansatte og frivillige i Den norske kirke, og at disse gjør vurderinger av hvordan ressursene anvendes i menighetene. Arbeidet hvor ressursene benyttes, skjer under ledelse og tilsyn. Kirkelig ansatte jobber tverrfaglig med planlegging og evaluering av aktiviteter. Prost og biskop bidrar til veiledning og felles refleksjon gjennom fagsamlinger som tar opp aktivitetene i lokalkirken. Ansatte og frivillige i menighetene kan i møte med en rekke samfunnsaktører i Norge orientere seg i et mangfold av ressurser, både teologisk og faglig. Ressursbanken gir i dag ett nettsted for å finne ressurser som er faglig og teologisk kvalitetssikret.

I et større bilde berører denne saken spørsmålet om hvem Den norske kirke kan samarbeide med, dra veksler på og invitere inn på kirkens arenaer og plattformer. Dette henger sammen med synet på Den norske kirkes forhold til samfunnet og det allmennmenneskelige, og hva som er kirkens oppdrag. Den norske kirke samarbeider lokalt, regionalt og nasjonalt med aktører som i ulike spørsmål har andre syn, enten det gjelder teologiske spørsmål eller ulike etiske spørsmål. Aktører uten kristent formål inviteres til konfirmasjonsundervisning, temakvelder og temagudstjenester, og kirken leies ut til kulturaktiviteter med aktører som ikke har kristent formål. En slik tenkning kan overføres til hva som kan ligge på ressursbanken.no.

Også refleksjoner og praksis fra kirkens fortolkning av tekster kan trekkes inn i vurderinger av ressurser i Ressursbanken. I kristendommen har man gjennom snart 2000 år forholdt seg til et mangfold av tekster. Slik har man en lang tradisjon for å veie helheten i tekster opp mot enkeltsetninger eller avsnitt som står i motsetning til denne helheten. Kirken lever med både bibeltekster og formuleringer fra bekjennesskrifter som nytolkes uten å fjernes. Det kan også være rimelig at det gjøres en vurdering av ressurser til Ressursbanken hvor man ser enkeltsetninger opp mot ressursen som helhet.

Den norske kirke er en bred folkekirke med mange ulike syn knyttet til for eksempel teologi, etikk og bibeltolkning. Dette innebærer at det vil kunne være faglig eller teologisk uenighet om enkeltavgjørelser. Slik vil det også være med Ressursbanken. Samtalen om Ressursbankens innhold vil dermed fortsette, samtidig som nettstedets historie har vist at det er sjelden redaktørens avgjørelser knyttet til enkeltressurser blir kontroversielle.

Dette er bakgrunnen for forslaget til vedtak, som peker ut en overordning retning for vurdering av innholdet i Ressursbanken når den nå skal videreutvikles.

Økonomiske/administrative konsekvenser

En endring i hva som skal ligge i Ressursbanken vil ha økonomiske og administrative konsekvenser. En betydelig endring i Ressursbankens innhold innebærer et arbeid

med gjennomgang av 460 ressurser og nærmere 3000 lenker. Om Den norske kirke skal lage egne ressurser for blant annet rusmidler, frivillighet og klima framfor å bruke andres, vil det være kostnader knyttet til dette. Omfattende endringer i løpet av kort tid vil kreve ekstra ressurser, mens endringer på lenger sikt kan gjennomføres innenfor dagens stillingsressurser.